

УДК: 339.9

І.О.Чиженко,
студентка гр. 403 МБ (бакалавр) НН ІМВ НАУ
м.Київ, Україна
Науковий керівник:
Л.М.Побоченко,
к.е.н., доцент, доцент кафедри
міжнародних економічних відносин і бізнесу
НН ІМВ НАУ
м.Київ, Україна

РОЗВИТОК ДІЛОВОЇ АВІАЦІЇ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ АВІАКОМПАНІЇ «АЕРОСТАР»

Анотація. У статті досліджено особливості розвитку та функціонування ділової авіації в Україні на прикладі авіаційної компанії «Аеростар». Проаналізовано види діяльності, флот, вартість самих популярних бізнес-рейсів авіаційної компанії «Аеростар» в умовах розвитку ринку бізнес-авіації в Україні.

Ключові слова: бізнес-авіація, авіаційні послуги, бізнес-джети, ділові авіаційні перевезення, приватні перельоти, авіапарк, авіакомпанія.

Ira Chizhenko,
Student of 403 Group IB (Bachelor) EIIR, NAU,
Kiev, Ukraine
Scientific Supervisor:
Lesya Pobochenko,
Ph.D. in Economics, Associate Professor of
International Economic Relations and Business
Department, Educational Institute of International Relations
National Aviation University,
Kiev, Ukraine

DEVELOPMENT OF BUSINESS AVIATION IN UKRAINE FOR EXAMPLE AIRLINE "AEROSTAR"

Annotation. In the article the features of the development and functioning of business aviation in Ukraine by the example of the aviation company "Aerostar". Analyzed activities, the fleet, the cost of the most popular business aircraft flights of "Aerostar" in terms of market development of business aviation in Ukraine.

Keywords: business aviation, aviation services, business jets, business air transportation, private flights, fleet, the airline.

Постановка проблеми. В сучасних умовах український ринок послуг у галузі авіап перевезень є високоприбутковим та створює розвинену інфраструктуру, забезпечуючи високий рівень заробітної плати для персоналу, зайнятого в діловій авіації та використовуючи переваги географічного положення України, формує значний обсяг доходів місцевого та державного бюджетів, пенсійного та інших соціальних страхових фондів. Разом з тим, розвиток ділової авіації в Україні як на міжнародному, так і на національному рівнях потребує використання міжнародно визнаних передових форм і методів управління діловими авіап перевезеннями та запровадження ефективних правил щодо безпеки перевезень, що, в свою чергу, дає змогу отримати окремим учасникам авіаринку конкурентні переваги у цьому специфічному сегменті міжнародного бізнесу [2, с.246].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблематики щодо розвитку бізнес-авіації в світі та Україні присвячені наукові праці таких учених як: В.Василенка [1], К.Козловського [2], Н.Коваленка [3], К.Марінцева [4], Д.Муборакшоевої [5], М.Музиченко [6], В. Передерій [7], К.Сидоренка [8], О.Хлопіна-Квіча [9], А.Штангрета [10] та інші.

Мета дослідження. Головною метою статті є дослідження розвитку ділової авіації в Україні на прикладі авіакомпанії «Аеростар».

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах сьогодення найбільш динамічно розвиваючим видом бізнесу в Україні є бізнес-авіація. Зростання активності та збільшення кількості ділових людей в Україні, встановлення горизонтальних економічних зв'язків між старими і тільки створеними підприємствами зумовлює попит на оперативний транспортний зв'язок між різними регіонами України та іншими країнами.

Ділові авіаційні перевезення з'явилися з отриманням Україною незалежності. Перші повітряні судна, які використовувалися в якості ділових літаків, були радянського (Як-40) і чехословацького виробництва (L-410), так як вони вже давно експлуатувалися в Україні як регіональні літаки. Ці повітряні судна, перероблені в бізнес-літаки, застосовувалися для перевезення гостей незалежної України і бізнесменів за різними маршрутами України, там, де була потрібна оперативність. Так з'явилася ділова авіація України. Польотів цих було не так багато, їх обсяг становив приблизно 200 годин на рік. В 2015 році, ця цифра вже досягла 1,5 тис. годин на місяць. В Україні вже достатня кількість висококласних бізнес-джетів: Falcon, Gulfstream, Hawker, Bombardier тощо. Це вже не переобладнані, а спочатку народжені повітряні судна ділового класу [4, с.90].

Сьогодні в Україні працює достатня кількість ділових літаків, які в свою чергу, можна розділити на приватні, корпоративні та бізнес-авіацію.

Достатня кількість приватних осіб має свої власні повітряні судна для задоволення власних потреб в польотах. Крім того, є групи компаній, корпорацій, які мають власні корпоративні літаки для забезпечення своїх корпоративних потреб. А ось ті польоти, які відносяться безпосередньо до бізнес-авіації, тобто в режимі «авіатаксі» і за гроші, займають найменшу частку цього сектора - близько 25%. Незважаючи на це, Україна займає сьогодні гідне

місце (10 місце в світі) в світовому авіаційному ринку послуг бізнес-авіації [6, с.67].

Всього в Україні активно експлуатуються близько 140 таких літаків. Вони діляться на три категорії:

1. Близькомагістральні, що виконують польоти в основному по Україні та ближньому зарубіжжю, з дальністю польоту 1800-3000 км - вони складають понад 40% від загального числа експлуатованих літаків цього виду послуг.

2. Середньомагістральні, з дальністю польоту від 3000 км до 10 000 км - близько 30%.

3. Далекомагістральні, з дальністю польоту понад 10 000 км - до 20% загальної кількості повітряних суден бізнес-авіації.

Вже більше 12 років серед експлуатантів повітряних суден України працюють авіакомпанії, що виконують чартерні пасажирські авіап перевезення VIP- класу на літаках з компонуванням «салон» вітчизняного та західного виробництва – бізнес-джетах [7, с.35].

До основних вітчизняних авіакомпаній, які надають послуги бізнес-авіації в Україні відносять: «Челендж-Аеро Юкрейн», «Аеростар», «Аеро-Чартер» та інші. «Аеростар», на частку якого припадає 39% ринку, ділить його з компаніями «Аеро-Чартер» і «Челендж Аеро». Остання заробляє в основному на техобслуговуванні повітряних суден.

В 2015 році частка авіаційної компанії «Аеростар» на ринку бізнес-авіації України була найбільшою та складала 39% [12], (рис. 1.):

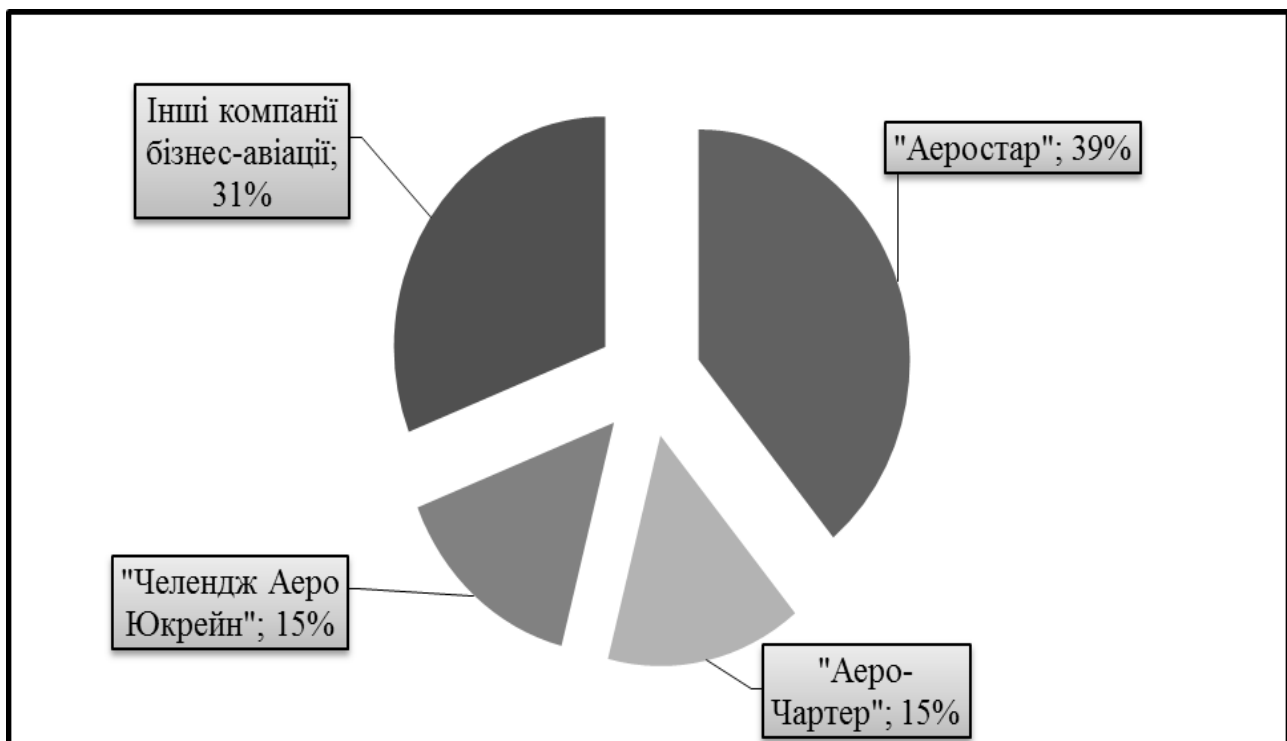

Рис. 1. Частка ринку компаній бізнес-авіації в Україні в 2015 році, (%).

Примітка. Побудовано автором за даними Державної авіаційної служби України.

Українська авіаційна компанія «Аеростар» є одним з провідних операторів українського ринку ділової авіації. Бездоганна репутація, майже 19-річний досвід обслуговування VIP-пасажирів, низка ексклюзивних пропозицій роблять «Аеростар» упевненим лідером вітчизняної бізнес-авіації [11].

В таблиці 1 відображено основні дані авіакомпанії «Аеростар»:

Таблиця 1

Характеристика Української авіаційної компанії «Аеростар»

Тип	авіакомпанія
Спеціалізація	приватні перевезення
Заснування	1997 рік
Територія діяльності	Україна Київ, ДП МА «Бориспіль» та аеропорт «Київ» Жуляни
Ключові особи	Президент Аскеров Шохраддин Ісабали-Огли
Сайт	www.aerostar.com.ua

Примітка. Складено автором за даними авіакомпанії «Аеростар».

З 1997 року Українська авіаційна компанія «Аеростар» є одним з основних операторів українського ринку ділової авіації.

Президент та засновник компанії «Аеростар» Шахреддин Аскеров є одним з провідних та найбільш впливових експертів ринку ділової авіації. За його особистої підтримки на початку 90-х років минулого століття було виконано перші рейси бізнес-авіації в Україні, а сучасна модель обслуговування VIP-пасажирів багато в чому базується на розроблених ним концепціях.

Для своїх клієнтів «Аеростар» організовує польоти на літаках бізнес-класу в будь-яку точку світу, залежно від запитів і побажань Замовника. Для забезпечення оперативного вильоту створені необхідні структурні підрозділи, підібраний висококваліфікований персонал.

Роки роботи в області організації ділових польотів дозволили «Аеростар» розробити ексклюзивні схеми взаємин авіакомпанії з замовниками, що забезпечує найбільш вигідні умови для пасажирів.

Серед клієнтів компанії: міжнародні організації, представництва зарубіжних компаній, посольства, урядові делегації, офіційні особи і VIP-персони.

У даний час авіакомпанія «Аеростар» є одним з лідерів ділових авіаперевезень в Україні і законодавцем сучасної вітчизняної концепції обслуговування бізнес-пасажирів. За бажанням своїх замовників компанія виконує рейси у будь-який куточок світу. Ні відстань, ні кліматичні умови не можуть стати перешкодою пасажирам «Аеростар» [11].

Досвідчені та кваліфіковані екіпажі компанії виконують польоти на сучасних бізнес-джетах провідних виробників. Авіакомпанія «Аеростар» має сертифікат експлуатанта (Air Operation Certificate) і сертифікат з організації технічного обслуговування (Maintenance Organisation Certificate).

До організаційної структури компанії «Аеростар» входять необхідні підрозділи та служби для забезпечення гарантовано високого рівня безпеки польотів та сервісу пасажирів на борту повітряних суден. Для організації оперативного вильоту та менеджменту виконання польоту у відповідних структурних підрозділах підібрано висококваліфікований персонал, що проходить підготовку у провідних світових навчальних центрах. Серед партнерів з підготовки персоналу такі компанії, як Flight SafetyInternational Inc. (Франція), FSC-Training (Нідерланди), CAE UK plc (Великобританія), Міжнародний авіаційний центр підготовки (Україна) та інші.

Компанія «Аеростар» надає такий комплекс послуг:

- а) організація та виконання бізнес-рейсів;
- б) VIP-обслуговування пасажирів (VIP-зали, прийом у VIP-терміналах, VIP-кейтеринг);
- в) менеджмент повітряних суден;
- г) консультації щодо придбання та продажу повітряних суден бізнес-класу.

Основні аеропорти - Аеропорт «Бориспіль» та Жуляни.

В 2015 році виручка компанії склала 6 млн. дол. США.

«Аеростар» організовує персональні рейси для політиків, великих бізнесменів і зірок шоу-бізнесу. До послуг VIP-пасажирів – 23 комфортабельних бізнес-джетів [11], (табл. 2):

Таблиця 2

Флот авіакомпанії «Аеростар» в 2015 році

Назва бізнес-джета	Компанія-виробник	Кількість, штук
Global 5000	Bombardier	1
BBJ, BBJ 2, BBJ 3	Boeing Business Jet	3
Challenger 300, 605, 850	Bombardier	3
LearJet 40, 45 XP, 60 XP, 85	Bombardier	4
Citation CJ1, CJ2, CJ3, CJ4	CESSNA	4
Falcon 7X	Dassault Aviation	1
Legacy 600	Embraer	1
Lineage 1000	Embraer	1
Phenom 100, Phenom 300	Embraer	2
Hawker 750, Hawker 900XP	Hawker Beechcraft	2
P.180 Avanti II	Piaggio Aero	1

Примітка. Складено автором за даними авіакомпанії «Аеростар».

Основним видом діяльності авіаційної компанії «Аеростар» є організація приватних перельотів на літаках бізнес-класу. Компанія спеціалізується в області чартерних та ділових бізнес-перевезень, є партнером найбільших українських, а також зарубіжних компаній, надає послуги авіатаксі [11].

Характеристика найкращих літаків компанії «Аеростар» показано в таблиці 3:

Таблиця 3

Характеристика бізнес-джетів авіакомпанії «Аеростар»

ПС	Виробник	Дальність польоту	Крейсерська швидкість	Кількість пасаж.	Висота, довжина, ширина салону
Cessna Citation XLS	CESSNA	3 441 км	815 км/год	10	1.73 x 5.64 x 1.68 м
Dornier 328 Jet	Dornier	2 400 км	741 км/год	16	1.87 x 10.34 x 2.18 м
King Air 350	Hawker Beechcraft	3 763 км	558 км/год	8	1.45 x 6 x 1.37 м
Cessna Citation Mustang	CESSNA	2 130 км	630 км/год	4	1.37 x 2.97 x 1.4 м
Falcon 2000 EX	Dassault Aviation	7 037 км	850 км/год	10	1.88 x 7.98 x 2.34 м
Dornier 328 Jet	Dornier	2 100 км	741 км/год	14	1.87 x 10.34 x 2.18 м

Примітка. Складено автором за даними авіакомпанії «Аеростар».

Сьогодні в розпорядженні «Аеростару» три лізингових літаки: один Beechcraft King Air 350 і два Fairchild-Dornier 328JET. Ще 20, серед яких Falcon, Cessna, Challenger, Hawker, знаходяться у компанії в управлінні [11].

60% виручки їй забезпечують три літаки, взяті в лізинг, на яких компанія зможе літати, навіть якщо власники інших суден вирішать їх забрати або продати. Компанія «Аеростар» вивела в окремий бізнес один із підрозділів «Аеростару» – хендлінг. Це наземне обслуговування повітряних суден: заправка паливом, водою, завантаження бортового харчування, встановлення в ангар, прибирання салону. Конкурувати в небі з європейськими компаніями буде непросто, але на землі їм знадобиться налагоджена система сервісу. Це шанс для «Аеростар» зберегти своє місце на ринку.

За оцінками гравців ринку, особисті літаки є в 60-90 українців. Але регулярно ними користуються далеко не всі. Приблизно третина цього авіапарку здається в управління авіакомпаніям. За згодою власників, «Аеростар» може возити на них своїх клієнтів. Власнику це вигідно, тому що компанія ділиться з ним прибутком.

Середній чек на фрахт бізнес-джета починається від 5 тис. дол. США за годину польоту. Верхня межа залежить від відстаней. Наприклад, політ за маршрутом Київ – Одеса – Київ витягне з гаманця пасажирів 10-15 тис. дол. США. А переліт із України до Таїланду – 200 тис. дол. США, а рейд по Японських островах обійдеться приблизно в півмільйона євро [11], (табл. 4):

Таблиця 4

Вартість самих популярних бізнес-рейсів авіакомпанії «Аеростар»
(тис. дол. США)

Напрямок Марка літака	Dornier 328JET	Falco n 20F	Falcon 900EX EASy	Beechcraft King Air 350	Cessna Citation Mustang	Falco n 2000 EX
Київ-Одеса-Київ	8,5	9	12	5	5	10
Київ-Запоріжжя-Київ	8,5	9	12	5	5	10
Київ-Харків-Київ	8,5	9	12	5	5	10
Київ-Москва-Київ	17	-	19-21	8	8	17
Київ-Лондон-Київ	-	-	56	-	-	42
Київ-Берлін -Київ	21	17,5	24	12,5	12	20,5
Київ-Відень-Київ	17	15	24	13	12	19
Київ-Женева-Київ	27	25	37	15	17	29-30
Київ-Нью-Йорк-Київ	-	-	150	-	-	-

Примітка. Складено автором за даними авіакомпанії «Аеростар».

Для багатьох регіонів ділова авіація - це єдиний вид авіатранспорту і єдина можливість оперативного переміщення. Велике значення має і питання безпеки. Традиційно бізнес авіація демонструє кращі показники по безпеці. Бізнес авіація - один із самих безпечних видів транспорту, включаючи і перевезення літаками рейсової авіації.

Усі переваги бізнес авіації, як відзначають експерти NBAA, приводять до головного результату - підвищенню продуктивності персоналу компанії під час перельоту. Переваги бізнес-авіації забезпечуються наступними факторами:

1. Економія часу - головна перевага бізнес-авіації. Здатність безпересадочного перельоту між невеликими локальними аеродромами.

2. Підвищення продуктивності роботи під час польоту - наявність офісного устаткування на борту літака і відсутність сторонніх свідків, які заважають вести конфіденційні переговори. Останнє є важливою якістю, тому що часто борт літака використовується як місце ведення переговорів.

3. Скорочення неробочого часу співробітників компанії, проведеного поза будинком і родиною - важливий фактор для Західних країн. Гнучкий графік, легкість досягнення пункту призначення дозволяють вирішувати поставлені перед відрядженим співробітником або керівником фірми задачі протягом одного робочого дня.

4. Інформаційна захищеність - зведення до мінімуму можливості витоку інформації, відсутність сторонніх свідків і небажаного спілкування.

5. Максимальна особиста безпека - реактивний бізнес-літак, як правило, пілотований двома досвідченими пілотами, має набагато більший ступінь безпеки в порівнянні з літаками рейсової авіації.

6. Свобода в плануванні польоту - можливість при необхідності оперативно змінювати графіка польоту, час перебування в одному місці без

ризика виплати пені та прив'язки до рейсів. Можливість уникати нічних польотів.

7. Імідж компанії [14].

Зупинимося детальніше на деяких з цих пунктів. Згідно з опитуванням, проведеним компанією Louis Harris & Associates, Inc., пасажери літаків бізнес авіації проводять час у польоті більш продуктивно, ніж в офісі. Це пояснюється відсутністю дратівливих факторів, властивих звичайному офісу, і мобілізуючої обстановкою на борту літака. Як свідчать ті ж дослідження, ділові переговори на борту бізнес-літака відбуваються в 8 разів частіше, ніж на літаку рейсової авіації. Переговори з клієнтами відбуваються частіше майже в 7 разів. Більш того, на борту комерційного літака бажання відпочивати або читати літературу, не пов'язану з професійною діяльністю, виникає в три рази частіше, ніж при польоті на літаку бізнес авіації. Ці цифри побічно доводять вигідність використання бізнес авіації як дрібними підприємцями, так і великими компаніями [13].

Для 60% керівників основним мотивом до використання бізнес-авіації є оперативність і можливість використання гнучкого графіка для здійснення перельотів. Така якість бізнес-авіації, як здатність досягати віддалені райони з невеликими аеродромами, змушує вдаватися до її послуг більше 25% компаній.

Сучасний літак - втілення новітніх технічних досягнень, найефективніший транспортний засіб з ідеально організованою середовищем для переміщення, роботи та відпочинку. Для багатьох людей персональний літак - це абсолютно необхідний інструмент ведення бізнесу. Він дозволяє максимально результативно використовувати час людей, що приймають найдорожчі рішення [1, с.38].

Таким чином, успішність бізнес-авіації України пояснюється безумовно, кількістю успішних людей, але аж ніяк не виникли бажанням продемонструвати свою винятковість. Зараз, з міст України щомісяця відбувається сотні вильотів ділової авіації.

Авіакомпанія «Аеростар» є одним з провідних операторів українського ринку ділової авіації. В 2015 році частка авіаційної компанії «Аеростар» на ринку бізнес-авіації України була найбільшою та складала 39%.

Основним видом діяльності авіаційної компанії «Аеростар» є організація приватних перельотів на літаках бізнес-класу. Компанія спеціалізується в області чартерних та ділових бізнес-перевезень, є партнером найбільших українських, а також зарубіжних компаній, надає послуги авіатаксі. «Аеростар» організовує персональні рейси для політиків, великих бізнесменів і зірок шоу-бізнесу. До послуг VIP-пасажирів – 23 комфортабельних бізнес-джетів. В 2015 році виручка компанії склала 6 млн. дол. США.

В умовах сьогодення перевагами бізнес-авіації є: заощадження часу при замовленні літака; наявність ідеальних умов для рішення поставлених задач; ефективне використання часу; підвищення продуктивності роботи; бездоганний сервіс; всебічна безпека; гнучке планування; сучасний діловий імідж; конфіденційність; відсутність сторонніх осіб під час польоту; відсутність втоми після подорожі; приємні враження від польоту.

Список використаних джерел

1. Василенко В. А. Формування стратегії конкурентоспроможності підприємств малої авіації України: дис. канд. екон. наук / В. А. Василенко. — К., 2011. — 181 с.
2. Козловський К.В. Міжнародний досвід в управлінні діловими перевезеннями як елемент підвищення конкурентоспроможності української бізнес-авіації / К.В. Козловський // Актуальні проблеми міжнародних відносин. — 2010. — Вип. 93. — Ч. II. — С. 246-253.
3. Коваленко Н. О. Перспективи застосування бізнес-планування на етапі комерційного співробітництва авіакомпаній в умовах міжконтинентальної інтеграції / Н. О. Коваленко // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Серія: Економіка і менеджмент. — 2011. — № 2. — С. 156 –164.
4. Марінцева К. В. Організаційно-технологічні умови функціонування експрес-авіаперевізника / К. В. Марінцева // Вісник Східноукраїнського національного університету імені В.Даля. — 2013. — № 9(1). — С. 89 – 94.
5. Муборакшоева Д.Т. Инновационные стратегии на рынке деловой авиации в условиях системного кризиса: 08.00.05 - Экономика и управление народным хозяйством: диссертация кандидата экономических наук / Д. Т. Муборакшоева. — М. — 2009. — 202 с.
6. Музиченко М.В. Сучасні тенденції розвитку бізнес-авіації у світі / М.В. Музиченко // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури: зб. наук. пр. - 2010. - Вип. 28. - К.: НАУ, 2010. - С. 65-73.
7. Передерій В. С. Дослідження парку пасажирських повітряних суден авіакомпаній України // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури: фаховий збірник наукових праць (економічні науки). — 2012. — № 33. — С. 34-42.
8. Сидоренко К.В. Концептуальний підхід до формування конкурентоспроможності провідних міжнародних аеропортів в умовах світоцивілізаційної траєкторії розвитку авіатранспортного ринку Бізнесінформ №3, 2014. - С.173-182.
9. Хлопіна-Квіч О.І., Венчурне фінансування розвитку ділової авіації. Технологический аудит и резервы производства — № 2/2(10), 2013. —С.43-45.
10. Штангрет А. М. Теоретико-методичні засади побудови системи моніторингу економічної безпеки підприємств авіаційної галузі / А. М. Штангрет // Науковий вісник НЛТУ України. — 2013. — Вип. 23.12. — С. 206 – 211.
11. <http://www.aerostar.com.ua>- офіційний сайт авіакомпанії «Аеростар».
12. <http://www.avia.gov.ua> - офіційний сайт Державної авіаційної служби України.
13. <http://www.gbta.org> – офіційний сайт Всесвітня асоціації ділової авіації (GBTA).
14. <http://www.nbaa.org/> - офіційний сайт Національної Асоціації Ділової Авіації (NBAA).